

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 4. Consuetudines Angliæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

Consuetudines Angliæ.

Altera die iterum cuncti conveniunt, conscribuntur Consuetudines Regiæ, in hunc ferme tenorem: *Anno ab In-* *Collect. L.*
carnatione Domini Nostri millesimo centesimo sexagesimo quarto, Pontificatus Alexandri quinto, Illustrissimi Regis Angliæ Henrici II. decimo, eodem Rege præsentem, quædam pars Consuetudinum, Libertatis & Dignitatis Antecessorum suorum recepta est, quæ servari & stabiliri in toto Regno debent. Propter dissensiones igitur, & discordiam sæpe emergentem inter Clerum & Regis Præfectos ac Barones Regni, de hisce Constitutionibus ista acta sunt, præsentibus Archiepiscopis, Clericis, Episcopis, Comitibus, Baronibus, & Regni Optimatibus. Nempe his consuetudinibus subscripserunt præcipui, nobilissimi & in Regno Seniores, Thomas Archiepiscopus Cantuariensis, Rogerius Archiepiscopus Eboracensis, Gilbertus Episcopus Londinensis, Henricus Episcopus Wintoniensis, Nigelus Episcopus Elitanus, Guilielmus Normicensis, Robertus Lincolnensis, Hilarius Cicestriensis, Foscelinus Saresberiensis, Richardus Cestriensis, Bartholomæus Oxoniensis, Robertus Herfordiensis, David Menawiensis, &

Sæcul. XII. *Rogerus Episcopus Vigorniensis.* Duode-
 A. C. 1164. cim Episcopi præter duos Archiepiscopos.

Tum in Actis sequitur: *Viva voce, in verbo veritatis, Regi & Hæredibus ejus, bona fide, sine fraude promiserunt, quod has consuetudines servare velint, præsentibus Optimatibus, Roberto Comite Locestriensi, Renaldo Cornubiensi, Conanone Britannia, aliisque Proceribus.* Inde nominantur triginta novem. Et tandem leguntur consuetudines, de quibus sermo est, in sexdecim Capita diggestæ.

Primo, si lis oriatur de Patronatu, & Præsentatione in Ecclesiis, sive inter Laicos, sive inter Laicos & Clericos, causa in Curia Domini Regis tractetur & terminetur.

Secundo, Ecclesiæ de Feudo Domini Regis, absque ipsius concessione non possunt in perpetuum dari.

Tertio, Clerici quacunq; in causa accusati & moniti, ad Curiam Prætoris Regii veniant, ad ea, quæ videbuntur, responsuri. Et Regis Prætor in Curiam S. Ecclesiæ mittet, ut sciat, qua ratione causa ibi tractetur; si vero Clericus convictus fuerit, eum de cetero Ecclesia tueri non debet.

Quarto, Archiepiscopis, Episcopis, Virisque sua Dignitate conspicuis, absque licentia Domini Regis e Regno exire non licet. Si autem exierint, Regem
 suo

fuo promiffo fecurum efficiant, fe in to- Sæcul. XII.
 ta profectioe nihil acturos effe, quod A.C. 1164.
 Regi vel Regno nocere valeat.

Quinto, Excommunicati non debent
 cautionem præftare aut juramentum
 quod remanere velint, fed folum quod
 velint ftare Ecclefiæ iudicio, ubi abfol-
 vuntur.

Sexto, Laici non debent accusari
 coram Epifcopo nifi ab Accufatoribus
 certis & legitimis, ita ut Archidiacono
 nihil de fuo jure detrahatur. Et fi ta-
 les fuerint rei, quos nemo velit vel au-
 deat accusare, Vicecomes ab Epifcopo
 requifitus duodecim viros illius loci ad
 præftandum juramentum compellat,
 quod fecundum fuam confcientiam ve-
 ritatem manifefrare velint.

Septimo, Nullus, qui foli Regi subdi-
 tur, aut fit ejus Præfectus, excommuni-
 cetur, vel ejus Terra Interdicto subji-
 ciatur, nifi prius Dominus Rex, fi in Re-
 gno fuerit, moneatur, vel Regius Prætor,
 fi ipfe extra Regnum verferetur, ut quod
 iuftum eft pronunciet, atque ita, quod
 ad Curiam Regis pertinet, ibi termi-
 netur, & quod fpectat ad Curiam Ec-
 clefiasticam ad eandem remittatur.

Octavo, fi occasio appellandi emer-
 ferit, ab Archidiacono debet procedi
 ad Epifcopum, ab Epifcopo ad Archiepi-
 ſcopum, & fi Archiepiſcopus in exhi-
 benda

Sæcul. XII. benda iustitia defuerit, postremo ad
A.C. 1164. Dominum Regem perveniendum est,
 ut ipsius præcepto in Curia Archiepiscopi
 controversia terminetur; nec ultra
 absque assensu Domini Regis proceda-
 tur.

Nono, si lis exorta fuerit inter Cle-
 ricum & Laicum vel e converso de qua-
 cunque possessione, quam Clericus ad
 rationem Eleemosynæ vel Laicus ad Feu-
 dum Laicum trahere velit, Regius Præ-
 tor, audita sententia duodecim arbi-
 trorum legitimorum, quid placeat, edi-
 cet. Si res ad eleemosynam pertinue-
 rit, Placitum in Curia Ecclesiastica, si
 ad Feudum, in Curia Regis pronuncia-
 bitur. Nisi ambo beneficium istud ab
 eodem Episcopo vel Barone teneant, quo
 casu in ejus Curia res decidatur, ita
 ut lite pendente, qui prius habuit, jus
 possessionis non amittat.

Decimo, si quis de civitate, Castello
 vel alia Regis ditione ab Archidiacono
 vel Episcopo in causa alicujus delicti, de
 quo respondere tenetur, citatus fuerit,
 & venire noluerit, licet eum Interdicto
 subjicere, sed non excommunicare, prius-
 quam Prætor Villæ Regius convenia-
 tur, ut eum ad satisfaciendum com-
 pellat. Si Minister Regis officio suo de-
 sit, Regi rationem reddet, & tunc Epi-
 scopus

scopus accusatum Judicio Ecclesiastico Sæcul. XII.
coercere poterit (*). A.C. 1164.

Undecimo, Archiepiscopi, Episcopi, ceterique qui Feuda Regalia possident, habeant terras suas a Rege sicut Baroniam, inde respondeant Prætoribus & Ministris Regiis, sequantur & servent omnes consuetudines Regias, ac cum ceteris Baronibus Curia Regis & Judiciis intersint, usque dum ad mutilationem membrorum vel pœnam capitis perveniatur.

Duodecimo, cum vacaverit Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatia, Prioratus in Dominio Regis, sit in manu ipsius, & inde omnes redditus dominico jure percipiat. Cumque vacanti Ecclesie providendum fuerit, præcipuos illius Ecclesie viros Rex convocabit, electio assentiente ipso Rege in ejus Capella fiat, & juxta consilium illorum, quos Rex nomine suo interesse jusserit. Ibi que electus homagium ligans Regi præstabit, ante-

(*) Ita quidem Fleurius vertit. Sed alius sensus apparet ex verbis ipsius Conventus vel Conciliabuli, ut in Actis Conciliorum Edit. Harduini legitur, ad annum salutis 1164. quæ ita sonant: *Et si minister Regis inde defecerit, erit in misericordia Regis: Et exinde poterit Episcopum ipsum accusatum ecclesiastica justitia coercere.*

Sæcul. XII. antequam consecratur, promittens, se
 A.C. 1164. Regis vitam, membra, & dignitatem ter-
 renam esse tuiturum & conservaturum.

Decimo tertio, si quis de Proceribus Regni Episcopo vel Archidiacono petenti Justitiam administrare deneget, Rex ipse administret. Et si quis Regi jus suum deneget, eum Episcopi & Archidiaconi ad officium compellant.

Decimo quarto, Ecclesia res mobiles illorum, qui in Regem peccaverint, non retineat, etiamsi eæ in Ecclesia vel in cœmeterio inventæ fuerint, nam Regis sunt.

Decimo quinto, Actiones propter debita, sive aliquod juramentum sive nullum interpositum fuerit, in Curia Regis moveantur.

Decimo sexto, Ruricularum filii sine consensu Domini, in cujus territorio nati sunt, non ordinentur.

Hæc pars consuetudinum Angliæ Clarendonæ quatrduo ante Festum Purificationis, nempe die trigesima Januarii recepta est (*).

§. V.

(*) In Actis Conciliorum Consuetudines Angliæ bis leguntur, & in secunda lectione singulis articulis subjungitur, an Ecclesia Romana sub Alexandro Papa III. eum damnet vel toleret. Ceterum, studiosi Lectoris Juris Ecclesiastici